

Prikaz odluke suda**Broj predmeta:** Ks.br.32/11**Sud:** Viši sud
Podgorica**Odjeljenje:** Krivično odjeljenje**Vrsta predmeta:** Ks -
Prvostepeni

predmeti za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina

Vrsta odluke: Presuda**Datum odluke:** 27.12.2011.**Prethodna odluka:** -Ks.br. 32/2011

U IME CRNE GORE

VIŠI SUD U PODGORICI -Specijalno odjeljenje za organizovani kriminal, korupciju, terorizam i ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Dragiše Rakočevića, kao predsjednika vijeća, sudija Biljane Uskoković i Ratka Čupića, kao članova vijeća, uz učešće Borke Jelenković, kao zapisničara, u krivičnom predmetu optuženih B. R., koga u postupku brani advokat L. B. iz Podgorice i V. D., koga u postupku brani advokat D. T., zbog krivičnog djela zloupotreba ovlaštenja u privredi iz člana 276 stav 2 u vezi stava 1 tačka 5 Krivičnog zakonika, postupajući po optužnici Vrhovnog državnog tužilaštva - Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina Kts.br.8/06 od 22.09.2006. godine, koju je na glavnom pretresu zastupala Marija Raspopović, zamjenik Specijalnog tužioca, nakon održanog glavnog i javnog pretresa dana 23.12.2011. godine, a nakon tajnog vijećanja i glasanja donio je i u prisustvu stranaka dana 27.12.2011. godine javno objavio

P R E S U D U

Optuženi:

1. B. R., rođen ..., oženjen diplomirani ekonomista, vojsku služio, dobrog imovnog stanja, neosuđivan, bio u pritvoru od 23.06.2006. godine do 22.09.2006. godine.

2. V. D., rođen ..., državljanin Crne Gore, oženjen, diplomirani ekonomista, vojsku služio, neosuđivan, bio u pritvoru od 22.06.2006. godine do 22.09.2006. godine.

Na osnovu člana 373 stav 1 tačka 2 Zakonika o krivičnom postupku,

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su :

U vremenskom periodu od 2001. do 2005. godine, u Podgorici, kao odgovorna lica i to okrivljeni B. R. u svojstvu izvršnog direktora AD "I.", a okrivljeni V. D. kao izvršni direktor privrednog društva "E." AD Podgorica, u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi za AD „E.“ Podgorica, grubo povrijedili ovlaštenja u pogledu upravljanja, raspolaganja i korišćenja imovinom AD „I.“ na način, što je okrivljeni B. R. u više navrata izvršio prenos novčanih sredstava u ukupnom iznosu od 9.256.090,17 € sa računa „I.“ AD Podgorica na račun „E.“ AD Podgorica

putem naloga za prenos i gotovinskim isplatama iz blagajne, u vidu avansa, bez zasnivanja poslovnog odnosa, evidentirajući ta sredstva u poslovnoj dokumentaciji „I.“ kao potraživanje za avans, a okrivljeni V. D. na osnovu tako primijenog avansa nije izmirivao obaveze prema „I.“ AD Podgorica već je sredstva koristio u dužem vremenskom periodu uvećavajući istima imovinu „E.“, pribavljajući na taj način AD „E.u“ Podgorica imovinsku korist u iznosu od preko 40.000,00-€,

-čime bi izvršili krivično djelo zloupotreba ovlaštenja u privredi iz čl.276 st.2 u vezi st.1 tač.5 Krivičnog zakonika.

Troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

O b r a z l o ž e n j e

Optužnicom Vrhovnog državnog tužilaštva - Odjeljenja za suzbijanje organizovanog kriminala, korupcije, terorizma i ratnih zločina Kts.br.8/06 od 22.09.2006. godine, koju je zastupnik optužbe izmijenio na glavnom pretresu od 25.11.2010.godine, pod stavom IV tačka 4, optuženim B. R. i V. D., stavljeno je na teret da su izvršili krivično djelo- zloupotreba ovlaštenja u privredi iz člana 276 stav 2 u vezi stava 1 tačka 5 Krivičnog zakonika, činjenično opisanog u izreci presude.

Konačno je zastupnik optužbe predložio da sud optužene za krivično djelo stavljeno im na teret izmijenjenom optužnicom oglasi krivim i kazni po zakonu.

Optuženi su u odbranama tokom postupka negirali izvršenje krivičnih djela za koja se terete predmetnom optužnicom Specijalnog tužioca.

Optuženi B. R. je u odbrani u prethodnom postupku naveo, da je 2004.godine sa V. D. napravio sporazum o podjeli imovine AD "E.", na način što je isti preuzeo kompletne akcije AD "I." 90%, "Fabriku stočne hrane" 60%, sa obavezom da izmiri obaveze prema svim pravnim i fizičkim licima kojima je " E." bio dužan i V. D. isplati iznos od 850.000,00€, kao i da mu da plac iza "I." 20.000m2, a koji sporazum je napravio adv. R.B.. Obaveze AD"E.", su bile "ogromne", posebno obaveze prema fizičkim licima, koje obaveze su potpisivanjem sporazuma iznosile preko 4.000.000,00€. Navedene obaveze su nastale u periodu od 1998 do 2003 godine, a "I." je privatizovan 1996 godine. Sve do 2001 godine održavao je "fiksirane cijene" proizvoda preduzeća I., pa i pored toga što su zaradili značajan novac, sa istim nijesu mogli pokriti sve probleme koji su nastali, iz kojeg razloga su se obratili "crnom tržištu". O tome su bili upoznati svi relevantni činoci države, a posjeduje i pisma koja su upućivali najvećim državnim institucijama. Novac su pozajmljivali od velikog broja ljudi iz Hercegovine, Beograda, Podgorice, Albanije, a kamata se kretala u rasponu od 4-do-17% na mjesečnom nivou, a bilo je i pozajmica od prijatelja koji su im pozajmljivali novac bez interesa i kamate. U maju mjesecu 2006 god. dobio je povoljan kredit i od tih sredstava je dana 29.05.2006. godine, uplatio 940.000,00€ na privatne račune 8 fizičkih lica i to: S. D. 400.000,00€ M. M. 140.000,00€, A. Z. 90.000,00€, P. Z. 45.000,00€, S. S. 56.000,00€, S. M. 79.000,00€, N. Lj. 30.000,00€ i V. Ž. 100.000,00€. Prije isplate, konsultovao je adv. R. B. da mu ovaj da formu i način kako da isplati dug, pa su napravili dva dokumenta i to: prvi dokument koji se sastoji od osam ugovora o preuzimanju duga "E." od strane "I."-a, a drugi dokument od osam vansudskih poravnanja između "I." i osam fizičkih lica. Advokat B. je prosljedio ta poravnanja sudu, da ih sud potvrdi i prevede u sudska poravnanja. Navedena lica su po njegovom i V. nagovoru, zbog manje provizije, uputili da otvore račune kod Opportunity banke. Novac koji je pozajmljen od pomenutih lica nijesu knjigovodstveno evidentirali u "E.", kao ulaz novca, jer to nije bilo moguće, već je isti vanbilansno evidentiran u njihovim internim evidencijama, to jeste njegovim i V. evidencijama. Novac koji je na taj način pozajmljen, korišćen je za potrebe njihove firme "E." da bi se izmirile obaveze po osnovu kamata, poboljšao proces proizvodnje, kupovinom određenih mašina i na drugi način, a ni jedan dio od tog novca nije utrošen za privatne potrebe, već isključivo za poslovanje preduzeća "E.". Ova lica su njegovi i V. zajednički prijatelji i niti su im oni nudili, niti su ovi tražili zaključenje ugovora o zajmu ili pak davanja kakvog drugog dokumenta kao dokaz da su im novac predali, pa ni garancije da će tu pozajmicu vratiti. Samo tim licima nijesu bili dužni novac, već su novac dugovali i drugima, ali o tome nije želio da se izjašnjava, već je samo naveo da "ima jedan čovjek kome su dužni 800.000,00€". Preduzeće AD "I." trenutno ima dug od prilike od 1.500.000,00€ do 1.700.000,00€ i to isključivo prema fizičkim licima. Odluku o podizanju kredita, donijela je Skupština akcionara AD "I." i na toj Skupštini bilo je riječi i o potraživanjima fizičkih lica koja imaju prema preduzeću, ali ne i o imenima tih lica. Novac od 4.000.000,00€ dobio je u dvije rate i to

prvu od 1.300.000,00€ krajem aprila 2006godine, da bi izmirio obaveze prema bankama, a preostali dio od 2.700.000,00€ dobio je krajem maja 2006. god. Potpisao je naloge da se od 2.700.000,00€, isplati iznos od 940.000,00€ prema sporazumima o poravnanjima sa povjericima, na njihove račune, koji su bili otvoreni kod Opportunity banke u Podgorici. Nije se mogao izjasniti o tome, da li su i gdje, navedeni novac proknjižili, odnosno uveli u bilansne tokove, jer su u to vrijeme držali 5 firmi sa blizu 500 zaposlenih. Prilikom dobijanja novca, pored njega i V. bio je prisutan i čovjek koji im je davao novac, a to se dešavalo na raznim mjestima. Kao tajnu su držali podatke oko toga kome duguju, tako da se njihovi povjerioci među sobom nijesu znali, niti ih je sve zajedno zvao da bi sa njima postigao dogovor odnosno poravnanje. M. M. je za svoja potraživanja imao pravosnažno sudsko rješenje, pa su shodno tome, obje uplate M. M., u iznosu od 193.000,00€ i 185.000,00€, isplaćene po osnovu pravosnažnog sudskog rješenja, koje se odnosilo na stranke AD "I." Podgorica i M. M.. Ž. V. je samo dio duga vraćen, a nakon dobijanja zadnjeg kredita postigli su konačan dogovor o vraćanju duga, koji je u tom trenutku iznosio 200.000,00€, tako što su mu isplatili 100.000,00€ koje je isti podigao, a preostalih 100.000,00€ su dužni da vrate u 10 rata po 10.000,00€. S.D. su jednom vratili dug, ali su bili dovedeni u situaciju da se kod istog ponovo zaduže, a kako bi se izmirili "kritični povjerioci". U odnosu na krivično djelo pod tačkom 3 dispozitiva optužnice, isti je objasnio da su se odlučili za knjiženje avansa kao potraživanje od "E.", jer bi sve drugo vodilo propasti firme i nemogućnosti daljeg poslovanja. Da je to knjižio "kako stvarno jeste" kao obavezu-trošak ili minusnu stavku bilansa, to bi bila potpuna katastrofa i od takvog knjiženja niko ne bi imao koristi, ni država, ni radnici, ni akcionari. Krajem septembra 2004 godine, S.D. je imao još potraživanja prema njima, jer ni sa uplatom od 351.000,00€, nije u potpunosti izmiren dug prema istom, a ostalo je još 115.000,00€, jer je ukupan dug prema njemu bio 465.000,00€. Sve sudske odluke, odnosno rješenja, koja se odnose na njihove obaveze prema povjericima su avansno prikazali, a za sve što je radio ima je odluku akcionara.

Na glavnom pretresu optuženi B. R., je pojasnio da je zajedno sa V. D. tražio izlaz iz "krize" u privatnim pozajmicama na koje su tada imali pravo, a sa istima su počeli od 1999 godine sve do 2002-2003 godine. Navedene pozajmice su bile dosta "skupe", kamata je bila od 4 do 9% na mjesečnom nivou. Dug koji je preuzeo iznosio je 4.700.000,00€, a od navedene sume, na iznos od 2.350.000,00€, plaćao je ogromne mjesečne kamate. Od navedenih saoptuženih dobijao je novac, čisto prijateljski, bez ikakve kamate, i od tog novca, zajedno sa V. D., plaćali su kamatu ostalim njihovim povjericima, odnosno "kamatašima", kako bi izvukli živu glavu. Privatne pozajmice nijesu evidentirali u knjigovodstvenoj evidenciji njihovih firmi "E."-a i "I."-a, a iz razloga što je u ukupnom dugu od 4.700.000,00€, glavnica sačinjavala 20%, a kamata 80%. Kamata u bilansu ima status troška i kad bi se tako iskazala, prikazali bi se ogromni gubici u bilansu uspjeha, pa su takve pozajmice i njihove uplate tretirane kao avans, jer ta pozicija ne utiče na bilans uspjeha. Da su to knjižili kao trošak, došlo bi do konačnog kraha i AD "I."-a i čitavog sistema, jer ne bi bilo mogućnosti za dobijanje kredita, niti poreza na dobit koji dobija država, a koji je od 2001 do 2006 godine, plaćen u iznosu od 780.000,00€. Takođe, ne bi bilo dividende za manjske akcionare, pa bi isti bili oštećeni, ni novih radnih mjesta, a zaposlio je još oko 120 ljudi. Važan razlog zašto nije vršeno knjiženje je i taj što veliki broj povjerilaca-fizičkih lica, nije želio da sklapa bilo kakve pisane ugovore o zajmu, da ne bi postojao dokaz o zelenaškom karakteru takvog ugovora. U jednom momentu, njihov dug prema Š. A. iznosio je oko 1.700.000,00€, a iznos kamate je bio mnogo veći od glavnice. Prilikom zaključivanja sudskog poravnanja pred Osnovnim sudom u Podgorici, prihvatio je da isplati dug od oko 1.000.000,00€ Š. A., a 600.000,00-700.000,00€ M. M. i tom prilikom saznao da je iznos od 600.000,00-700.000,00€ vlasništvo M., uprkos tome što se M. nije pojavljivao kao povjerilac, odnosno lice koje im je davalo pare na kamatu, tj. davao im je novac posredstvom Š.. U odnosu na S. D., pojasnio je da je u periodu od 2001 do 2003 godine od njega pozajmio iznos od 465.000,00€, bez ikakve kamate. Poslije kraćeg vremena, uplatio mu je 351.000,00€ na osnovu Odluke Skupštine akcionara, ali, pošto je trebao da isplati neke teške kamataše iz Albanije, ponovo je od S. pozajmio 351.000,00€, i opet mu je dug iznosio 465.000,00€. Tačno je da je u periodu od 2001 do 2005 godine u više navrata izvršio prenos novčanih sredstava u ukupnom iznosu od 9.256.090,17€ sa računa AD "I." Podgorica, na račun AD "E."-a Podgorica putem naloga za prenos i gotovinske isplate iz blagajne u vidu avansa. Tim novcem su podmirili sve moguće obaveze koje su imali prema fizičkim i pravnim licima. Pri tome, fizičkim licima smatra dugove koje su vraćali u vidu prijateljskih pozajmica i pozajmica koje su uzimali na kamatu, a pravna lica smatra, dugove koje su vraćali bankama i drugim pravnim licima. Jednom prilikom su od Š. A. pozajmili novac na kamatu, pa su, pošto mu novac na vrijeme nijesu vraćali, napravili fiducijarni

ugovor kojim su imovinu "I." prenijeli na istog.

U ponovljenom postupku optuženi B. R. je ponovio ranije datu odbranu.

Optuženi V. D. je u odbrani u prethodnom postupku naveo da su on i njegov tadašnji partner R. B., u junu mjesecu 2004godine, sačinili sporazum kojim su se dogovorili da dugove "E."-a, koji su nastali poslovanjem ovog preduzeća, u periodu od 1998god do 2004godine, isplati R. B. iz potencijala "I."-a, koji mu je dogovorom o podjeli i pripao. Dugovi su se odnosili na pozajmice od fizičkih lica, koji su im dali novac u gotovini, uz kamatnu stopu od 10%, a jedan dio njihovih prijatelja i bez kamate ili uz bankarasku kamatu od 1%. Novac nije bilansno evidentiran, već je vanbilasno prikazivan u njegovim i B. evidencijama. U zvaničnom knjigovodstvu preduzeća "E." nije vršena evidencija tako pribavljenog novca, jer to nije moglo po propisima knjigovodstva. Prilikom preuzimanja novca od strane njega i B., kao i o vraćanju novca, nijesu potpisivali bilo kakvu primopredaju istog, jer su to lica koja su dali novac i izbjegavala ostavljanje bilo kakvog pisanog traga. Njihovim dolaskom u navedene fabrike investirano je 5-6 miliona eura, a o svim problemima funkcionisanja sistema, blagovremeno su obavještavali (dnevno, sedmično i mjesečno) sve odgovorne funkcionere na nivou nadležnih ministarstava, predsjednika Vlade i njegove pomoćnike, kao i predsjednika Crne Gore. U tako složenim okolnostima, ovi su pružali značajnu pomoć u svim segmentima, jedino nisu bili u mogućnosti da im obezbijede finansijsku pomoć, pa su bili prinudjeni da se obrate "crnom tržištu", i samim tim su "pali" pod teret velikih kamatnih obaveza, i došli u situaciju da novim "crnim zajmovima" izmiruju kamatu i po tom osnovu od 1996 godine do danas, isplatili su značajna sredstva. R. B. je, po sporazumu od 2004godine za preduzeće "I." preuzeo izmirenje svih nastalih obaveza i obezbijedio kredit od 2.800.000,00€, iz tog iznosa je isplaćen dio njihovog duga licima koja se pominju u postupku, a dio zajma će biti vraćen iz pripadajućeg profita većinskog vlasnika, a po njegovim saznanjima ima još duga od oko 1.000.000,00€. Obzirom da su sredstva data na njegov lični zahtjev te na zahtjev njegovih prijatelja i kumova, taj novac je utrošen na "planu opšteg interesa", ali nije želio da priča o spisku lica kojima su dužni i od kojih su uzimali navedeni novac, a posebno sa razloga njegove bezbjednosti i bezbjednosti njegove porodice kao i porodice njegovog saradnika R. B.. U zalog za vraćanje pomenutog novca, na njegovoj kući, stanu u Baru i imovini se nalazi hipoteka. S obzirom na okolnosti u kojima se nalazila firma "E.", njih dvojica su bili prinudjeni da obezbijede 50.000,00DM od A. P. iz Podgorice, koji je novac donio u njegovu kancelariju dana 13.08.2001godine, uz kamatnu stopu od 10% i prilikom primopredaje novca, bez pismenog traga, uzeo je u obavezu da mu kao obezbjeđenje vraćanja zajma stavi hipoteku na njegov stan u Baru. Novac koji su dobijali od fizičkih lica nisu evidentirali kroz bilanse preduzeća, jer je to bilo tehnički nemoguće, a taj novac im je bio potreban jer na drugi način nisu mogli spašavati proces proizvodnje i sudbine zaposlenih. U vrijeme uzimanja navedenih pozajmica, broj zaposlenih u preduzećima koja su bila u sastavu "E."-a je, bio oko 600. Priliv novca nije mogao biti bilansno prikazan u poslovanju preduzeća, ali jeste u njegovoj evidenciji tako da niko ne bi bio oštećen. Njegov kolega i prijatelj Z. A. je, dao novac bez kamate, "čisto prijateljski" i nije to bio samo njegov novac već je dio novca prikupio i od svoje rodbine. Kamate su bile različite čak i do 15% mjesečno, a ukoliko nisu bili u mogućnosti da ispoštuju rok vraćanja kamate, povjerioci bi to prebacivali na glavni dug pa bi to raslo i dobijalo "iracionalne vrijednosti", a istu su plaćali iz novih pozajmica ili kako bi se snašli. Dio kamate i dugova, su placali iz profita koji se sticao u "I."-u, a pripadao je "E."-u. Preduzeće "E." posjedovalo je 50% akcija, ali bez obzira na njegov sadašnji status, ni jedna marka koju su dobijali na osnovu pozajmicama od fizičkih lica nije usmjerena na kupovinu akcija "I." ili kojeg drugog akcionarskog društva. Dio kamata namirivali su i iz profita i to su pravdali uplatom avansa "E."-u, ali to nije prenošeno na račun "E."-a, nego je direktno išlo povjeriocima. Nakon dobijanja kredita AD "I."-a, isti je potpisao ugovor o preuzimanju duga ispred "E."-a, da bi formalno omogućio AD "I."-u da povjeriocima, vrati sredstva, odnosno novac koji je njihov. S. i M. su u vrijeme njihovih dugovanja, "figurirali" kao lica koja imaju najviše potraživanja prema njima. Sva lica koja se u svojstvu optuženih pominju u postupku, dali su novac na pozajmicu "E."-u odnosno njima dvojici - nekad njima pojedinačno, a najčešće kada bi on i B. bili zajedno. Neka od navedenih lica su radila u inostranstvu i tako stekla novac, a neka su se bavila privatnim poslovanjem, ne isključujući mogućnost, da se radi o novcu drugog porijekla i o novcu sa ulice, dok je M. jedan od uspješnih privrednika u Podgorici. Okrivljenima S., M. i V., isplate su izvršene nakon preuzimanja duga "I."-a od "E."-a, osim što se tiče uplate na ime M., a koja je bila prije zaključenja sporazuma između AD "I."-a i AD "E."-a u iznosu od 185.000,00€ i datira od oktobra 2002 do septembra 2003godine. U odnosu na krivično djelo iz tačke 3 dispozitiva optužnice, objasnio je, da ono što je "E."-u pušteno kao dobit, bilo je potom

upućivano radi namirenja povjerioca, jer su imali velikih problema oko izmirenja dugova. Ako je i bilo uplata u tom periodu od "I."-a prema "E."-u, oni su ta sredstva automatski usmjerili prema privatnim povjericima, a Š. i M. su potraživanja prema njima imali po osnovu sudskog rješenja. Usmjeravajući navedne uplate prema privatnim povjericima on i B., su kao vlasnici "E."-a, izgubili dividendu, odnosno odricali su se od nje u korist obaveza koje su imali prema privatnim licima. To što je "I." uplaćivao "E."-u, ne zna kako su evidentirali odnosno knjižili, ali smatra da je I. imao računovodstvo koje je dobro radilo svoj posao. Takođe, to što je "E." dobijao od "I."-a za period od 2001 do 2005 godine, "E." je isplaćivao povjericima, bilo preko računa ili direktno u kešu.

Na glavnom pretresu optuženi V. D., je pojasnio, da ne spori da je u vremenskom periodu od 2001 do 2005 godine, B. R. u više navrata izvršio prenos novčanih sredstava sa računa "I." na račun "E."-a. Međutim, spori iznos od 9.256.090,17€, jer je u pitanju bio iznos od oko 1.600.000,00€, a sa kojim novcem je plaćao obaveze E.-a, a koje datiraju još iz 1990 godine. Navedena sredstva nije upotrijebio za kupovinu bilo kakvih roba, ni za bilo kakve usluge i nije utajio porez. Uпитan da objasni razlike u svom kazivanju na glavnom pretresu, u odnosu na odbranu datu pred istražnim sudijom, objasnio je da im saoptuženi, nijesu davali novac na kamatu, a da ne može objasniti zašto se pred istražnim sudijom u ovom dijelu drugačije izjasnio.

U ponovljenom postupku optuženi V. D. ponovio je ranije datu odbranu.

U dokaznom postupku sud je saslušao svjedoke B. R., D. G., te u ponovljenom postupku na saglasan predlog stranaka pročitao iskaze ovih svjedoka, pročitao je Ugovor o finansijskom lizingu, br.PG00126 od 11.5.2006.godine, sa pratećom dokumentacijom zaključen između Hyipo Alpe- Adria- Leasing d.o.o. Podgorica, P.C. Kruševac i I. A.D. Podgorica, izvještaj Poreske uprave broj 03/1-135/06 od 20.9.2006.godine, o poreskim obavezama preduzeća E. A.D.Podgorica, dostavljen na zahtjev specijalnog tužioca Kts.br.8/06 od 20.9.2006.godine, naloge za prenos novčanih sredstava, a odnose se na tačke 3 i 4 , dispozitiva optužnice, i drugu dokumentaciju koju je finansijski vještak koristio za izradu dopunskog nalaza i mišljenja, nalaz i mišljenje sudskog vještaka finansijske struke G. R. Kis.br.6/06 od 23.7.2006.godine, dopunski nalaz i mišljenje sudskog vještaka finansijske struke G. R., od 15.8.2006.godine i 17.9.2010.godine, saslušao je vještaka finansijske struke G. R. na pretresu od 7.5.2010.godine i 15.10.2010.godine, u ponovljenom postupku na saglasan predlog stranaka pročitao navedene nalaze vještaka i izjašnjenje istog na glavnom pretresu, pismo-informaciju o stanju proizvodnje u AD "Koka produkt" Martinović Danilovgrad od 25.05.2001godine, koju je potpisao upravnik farme S.P., upućeno Ministarstvu poljoprivrede, Akt upućen Ministarstvu unutrašnjih poslova od 21.11.2001.godine, potpisan od punomoćnika AD I.-a Podgorica advokata B. R., zahtjev AD I. i AD Mljekara potpisan od izvršnog direktora dana 3.09.2007godine, upućen Ekonomskom fakultetu Podgorica, o izračunavanju štete za navedena preduzeća u periodu od 1996 do 2001godine, analize poslovanja za AD I. i AD Mljekara izrađene od Ekonomskom fakulteta u Podgorici, akt Ministarstva finansija od 1.09.2006.godine potpisan od strane Ministra I. L., pregled finansijskih rezultata o neto dobiti i porezu na dobit za period od 2001 do 2006godine za AD I., sporazum o imovinskoj dobiti i neophodnoj saradnji od 24.06.2004 godine, odluku Skupštine akcionara AD I. od 29.06.2004. godine, sporazum o dobrovoljnoj likvidaciji AD E. Ov.br.29329/05 od 22.12.2005.godine, dokumentaciju u vezi dobrovoljne likvidacije AD "E." i to: potvrdu Centralne banke CG od 31.05.2007.godine, uvjerenje poreske Uprave od 8.06.2007godine, potvrdu Podgoričke banke od 8.06.2007godine, potvrdu fonda PIO od 11.06.2007godine, potvrdu o brisanju AD "E." iz Centralnog registra Privrednog suda, rješenje Komisije za HOV, o brisanju AD E., od strane te komisije od 26.12.2007godine, listu vlasnika hartija od vrijednosti u AD I.- CDA od 27.11.2008godine, obavještenje od 2.12.2008godine o preuzimanju preduzeća I. i većinskog paketa akcija od B. R., potvrdu od 3.11.1999.godine o pozajmici novca, pročitao je izvod iz KE, za optuženog B. R., izdat od CB Berane od 5.10.2006.godine, izvod iz KE, za optuženog V. D.,izdat od Uprave policije Ispostava Danilovgrad od 6.7.2010.godine.

Svjedok R. B. je objasnio da su B. i V. nakon napuštanja njihovih funkcija u KAP-u, osnovali privatno preduzeće "E.", a to preduzeće se bavilo prometom metala i u to vrijeme, nekih 90-tih godina, došlo do zavidnog kapitala. Kasnije su preko tog preduzeća, a u namjeri da formiraju neku holding kompaniju, odnosno prehrambeni kombinat, kupili preduzeća: "Mljekara","I.,""Koka-Produkt","Margo Market" i dr. Kako su nastupili ekstremno teški uslovi za poslovanje navedenih

preduzeća, B. i V. su bili primorani da se snalaze na drugi način, odnosno da do novca dolaze na crno, pozajmicama od fizičkih lica. Prema informaciji koju je dobio od B. i V., samo u 2000god., iznos duga fizičkim licima bio je oko 5.000.000,00€, da bi sa kamatama u 2002god. došao čak do 7.000.000,00€. Tokom 2004godine, obzirom da je došlo do poslovnih nesporazuma između B. i V., isti je angažovan kao punomoćnik imovinske diobe, između njih dvojice. Poslije dosta problema i pritiska, spolja i iznutra, uspjeli su da postignu sporazum o diobi, na način što je R. B. pripalo preduzeće AD "I." i "Fabrika stocne hrane" Spuž, a D. V. "Mljekara", i "Margo Market". AD "I." je preuzeo sve dugove AD "E.", i V. D. je shodno pomenutom sporazumu, pripao iznos od 850 000,00€, po osnovu nadoknade, u razlici ekvivalenta, i jedan plac pored Mljekare. Uspjeli su, da se u 90%, usaglase oko duga prema povjeriocima, s tim što isti nikada nije imao kod sebe spisak usaglašenja, jer je to ostala njihova tajna. Usled prekida komunikacije, između B. i V., uz njegovu stručnu pomoć, došlo je do diobe, nakon čega je, na njihov zahtjev isti ušao u poslovni odbor "I."-a, umjesto V. D., a advokat M.V. u poslovni odbor "Mljekare" umjesto B. R.. Bio je član poslovnog odbora "I."-a od 2005godine, ali u njegovom prisustvu nijesu održali ni jednu sjednicu, niti su donijeli ijednu odluku gdje je učestvovao, a ako i jeste bila održavna sjednica, on za to nije znao. Tokom maja mjeseca 2006godine, B. ga je obavijestio da je preko nekog lizing aranžmana kod jedne banke, dobio kredit, odnosno novčana sredstva, u iznosu od 4.000.000,00€, i to prvu ratu oko 1.300 000,00€, a drugu u iznosu od 2.700.000,00€, te da je određena potraživanja prema bankama, regulisao sa prvom tranšom od 1.300 000,00€, i da ima namjeru da jednom broju fizičkih lica vrati određeni iznos duga, tražeći od njega način, kako da se to uradi. Dobio je spisak lica kojima B. želi da vrati dug, a kako bi usaglasili tačan iznos potraživanja. Ni za jedno lice, koje je bilo na tom spisku, nijesu pominjane kamate, jer su u pitanju B. prijatelji i korektni povjerioci, koji su mu pomogli da vraća dugove prema ranijim povjeriocima ili kamatašima. Nakon toga, tražio je pravni "modus" da se dug prema njima izmiri, a imajući iskustvo iz ranijih postupaka iz 2002godine, kao i ranije, pa je pravio ugovore o preuzimanju duga, a što je bio dužan i po sporazumu između B. i V.. Na taj način, pozicija V. bila bi potpuno "izvjesna", jer niko od tih lica ne bi mogao doći u situaciju da bilo šta potražuje od V.. Imao je gotov formular predloga za sudsko poravnanje, koji je sačinjavan za svako lice pojedinačno i taj predlog je podnio sudu sa ugovorom o preuzimanju duga. Na navedeni način je zaštićen i B., a njegova pozicija je ostala čista, jer ni u tom ugovoru o preuzimanju duga, ni u predlogu za sudsko poravnanje, nema ništa što je lažno; autentični su potpisi, pečati, visina potraživanja je usaglašena i ništa u tom dijelu, prema podacima koje je dobio, nije izmijenjeno. Koliki su bili iznosi dugova, te kako su se zaduživali kod tih lica, nije znao, jer tada nije bio prisutan. Prije podnošenja predloga za zaključenje sudskog poravnanja, za ta lica su uplaćena sredstva na račune kod Opportunity banke u Podgorici, a ova banka je odabrana iz razloga što nije naplaćivala proviziju na te usluge i za sva lica je dat nalog za uplatu, odnosno više tih naloga. To je uradjeno prije zaključenja sudskog poravnanja, sa razloga što je B. bio "umoran" od stalnog odlaganja duga tim licima i žurio je da to plati, kako taj novac ne bi bio angažovan u neke druge poslovne svrhe. Osnovni Sud u Podgorici je odbio zaključenje poravnanja iz razloga što je već preko štampe počelo da se piše o ovom slučaju, pa ih je isti, obzirom da je u jednom danu, zakazao četiri ročišta, uputio na parnicu. Skupština akcionara AD "I.-a" se nije sastajala tokom 2006god., niti povodom lizing kredita, odnosno isti to nije znao, a postojala je odluka Skupštine akcionara od 2002godine u kojoj je stajala konstatacija da se dividenda koristi za izmirenje dugova prema pravnim i fizičkim licima i da se ne uplaćuje "E."-u. Skupština akcionara AD "I.-a" održana je nakon pokretanja ovog postupka, odnosno dana 29.06.2006godine, na kojoj skupštini je donijeta odluka kojom se potvrđuje i odobrava dosadašnje i ubuduće izmirenje dugova AD "E."-a prema trećim licima, pravnim i fizičkim. Poslovne tajne AD "E."-a, nije znao, pa prema tome ni AD "I."-a, odnosno njihova dugovanja prema fizičkim licima. Navedene ugovore, predloge za poravnanja i prebacivanje novca s računa na račun, uvodio je u bilansno poslovanje preduzeća. Kao pravni savjetnik postupio je po zakonu, odnosno sačinio je valjane pravne akte o vraćanju dugova fizičkim licima i po osnovu toga je izvršena isplata na žiro račune tih lica, odnosno, kako se to jedino moglo i učiniti.

Svjedok D. G. je objasnila da u AD "I."-u radi na mjestu šefa računovodstva, još od 2002godine. U tom svojstvu, radila je završni račun za 2002/03/04/05god, a isti je radila na osnovu dokumentacije poslovanja I. koja joj je predata. U dokumentaciji, koju je preuzimala za izradu završnih racuna za navedene godine, nije postojala poslovna dokumentacija o potraživanju fizičkih lica po osnovu pozajmice, koju su ta lica dala u smislu priznanice, ugovora, naloga blagajni za naplatu i tome slično. Polovinom 2004god, došlo je do međusobne diobe, odnosno sporazuma o diobi između B. i V., na način što je AD I. preuzeo sve dugove E., uz obavezu da

te dugove i izmiri, ali od preduzeća E. nijesu dobili dokumentaciju o dugovima prema fizičkim licima, jer bi u tom slučaju, država bila na štetu, obzirom, da bi AD I. morao da prikaže enormne troškove i samim tim bi smanjio rezultat poslovanja, a na koji način bi bio umanjen i porez na dobit. Od Hipo Alpe Adria banke dobili su na lizing, odnosno AD I. je dobio kredit oko 4.000.000,00€, a banka je prethodno tražila odluku akcionara o zaduživanju. Kredit je odobren tokom maja mjeseca 2006god, a isti je tražen radi finansijske konsolidacije I. i ulaganja u gasovod, kao i za širenje maloprodajne mreže. Finansijska konsolidacija, podrazumijeva i vraćanje dugova prema povjeriocima, a poznate su joj uplate na račune fizičkih lica i to: S. D., A.Z., S. S., M. M., S. M., N. Lj. i P. Z., a uplate su uslijedile iz sredstava navedenog lizing kredita a te isplate su izvršene po osnovu ugovora o preuzimanju duga i vansudskog poravnanja.

Na glavnom pretresu pojasnila je, da je iznos od 9.000.000,00€ i više, a koji je prenešen kao avans sa računa I.-a, na račun E.-a, služio za izmirenje obaveza prema fizičkim i pravnim licima. U junu mjesecu 2004.godine, održana je Skupština akcionara I.-a, na kojoj je usvojen završni račun, ali kojoj nije prisustvovala, sem u momentu kada je iznosila podatke vezane za završni račun. Navedeni iznos nije knjižen kao trošak, jer bi na taj način bila umanjena poreska osnovica tj. država bi naplatila manje poreza., a to je vršeno na štetu većinskog akcionara, na teret njihovih dividendi. Na osnovu sporazuma o diobi između E. i I., odnosno V. i B., utvrđeno je da obaveze prema fizičkim i pravnim licima preuzima I., a da su sve isplate, po pomenutom sporazumu i po spisku za fizička lica u utrdjenim iznosima, isplaćivane, tako što je u nalogu za isplatu upisivan broj predloga za poravnanje. Iznosi su uplaćivani sa računa na račun tih lica, i knjiženi u poslovnoj evidenciji I., na zbirnoj kartici E. kao izmirenje obaveza, shodno odluci Skupštine akcionara iz 2004.godine. Iznos od 940.000,00€ koji je isplaćen fizičkim licima je sastavni dio bilansa u poslovanju I.. Sve kontrole koje se odnose na poslovanje I., pa i finansijske, nisu našle nikakvih nepravilnosti. Niko od državnih organa, pa ni Privredni sud, kojem je i dostavljen završni račun o poslovanju preduzeća, na poslovanje istog, na završne račune za I., nijesu imali nikakvih primjedbi.

Iz ugovora o finansijskom lizingu br.PG00126 od 11.05.2006. god. sa pratećom dokumentacijom zaključenog između Hipo Alpe Adria lizing DOO Podgorica P.C. Kruševac i I. AD Podgorica, proizilazi da su ugovorne strane utvrdile da je davalac lizinga prema specifikacijama primaoca lizinga, pribavio predmet i to nepokretnosti koje se nalaze u Podgorici-Černovsko polje, upisane u listu nepokretnosti 6145KO Podgorica III, i to: dvije poslovne zgrade u privredi na katastarskoj parceli 7940, broj zgrade 1 površine 3.318m², a broj zgrade 2 površine 143m², pomoćnu zgradu u privredi na katastarskoj parceli 7940 broj zgrade 3 površine 27m², i pravo korišćenja na pripadajućem zemljištu uz privrednu zgradu površine 10.640m² na katastarskoj parceli 7940, sve upisano u listu nepokretnosti 6145KO Podgorica III, od isporučioca "I." AD Podgorica koga je odredio Primalac lizinga, a sa kojim je Davalac lizinga zaključio kupoprodajni ugovor br.126/06 kojim se prenosi, na Davaoca lizinga pravo svojine na Predmet lizinga radi njegove predaje Primaocu lizinga na držanje i korišćenje uz uslove iz predmetnog ugovora. Iz ugovora proizilazi da nabavna vrijednost predmeta lizinga bez iskazanog PDV-a iznosi 2.769.999,96€.

Iz izvještaja Poreske uprave broj 03/1-135/06 od 20.9.2006.godine, o poreskim obavezama preduzeća E. A.D.Podgorica, dostavljenog na zahtjev specijalnog tužioca Kts.br.8/06 od 20.9.2006.godine proizilazi, da je preduzeće E. u 2003 i 2004 godini predalo sve prijave za porez na dodatnu vrijednost, dok za 2005 i 2006 godinu nije predana ni jedna poreska prijava za taj poreski oblik, te da su sve poreske prijave "bez finansijskih transakcija", oporezivi promet i izlazni promet je nula, a da je prijavom za maj mjesec 2003 godine obveznik iskazao poreski kredit u iznosu od 3,65€ po osnovu PDV-a plaćenog dobavljačima u domaćem prometu (tačka 14 poreske prijave).

Nalozi za prenos novčanih sredstava, a odnose se na tačke 3 i 4 dispozitiva optužnice, i druga dokumentacija koju je finansijski vještak koristio za izradu dopunskog nalaza i mišljenja cijenjeni su u sklopu navedenog dopunskog nalaza i mišljenja.

Iz nalaza i mišljenja sudskog vještaka finansijske struke G. R. Kis.br.6/06 od 23.07.2006.godine, proizilazi da nije moguće utvrditi da je sačinjena zvanična finansijska dokumentacija kod "I." AD Podgorica u vezi zaduženja preduzeća po preuzetim sredstvima od strane A. Z., V. Ž., S. M., P. ., N. Lj., S. S., S. D. i M. M., koja su posuđivala sredstva preduzeću, te da mu nije prikazana materijalno finansijska dokumentacija u vezi zvaničnog razduženja fizičkih lica-kada su im

izvršene isplate, odnosno plaćanja po osnovu duga. U nalazu se navodi, da je o preuzetim sredstvima trebalo sačiniti ugovore pojedinačno sa fizičkim licima i regulisati međusobna prava i obaveze, a primljena sredstva bilansno prikazati kao dug preduzeća kome su sredstva data, otvoriti pojedinačne kartice i hronološki evidentirati kako iznos duga, tako i izmirenje obaveza sa izvedenim saldovim dugom za svaku godinu, pa su bez takvih podataka, sačinjeni završni računi manjkavi, obzirom da se radi o visokim sumama duga prema fizičkim licima. Iz nalaza nadalje proizilazi, da se u obrazloženju Odluke Skupštine akcionara I. AD Podgorica broj 269 od 23.03.2001.godine, navodi, da se akontacioni iznos dividende koja bi pripala AD "E."-u Podgorica i za naredni period upotrijebi za namirenje dugova - obaveze "E." koje to pravno lice ima prema fizičkim i pravnim licima, a u Odluci Skupštine akcionara AD I. Podgorica broj 485 od 29.06.2006.godine potvrđuje se i odobrava dotadašnje i buduće izmirenje dugova E. prema pravnim i fizičkim licima. Vještak je u nalazu konstatovao i to, da je iz sredstava dobijenog kredita, "I." AD Podgorica prenio iznos od 940.000,00€ na osam privatnih računa fizičkih lica kod Opportunity Banke Podgorica u periodu od 01.06.2006.godine, te zaključno sa 08.06.2006.god., a sa privatnih računa je isplaćeno korisnicima ukupno 275.000,00€ od čega je iznos od 100.000,00€ najvjerovatnije greškom radnice banke isplaćen u vrijeme blokade računa koju je ustanovila uprava za sprečavanje pranja novca, dok je na privatnim računima ostao saldo sredstava u iznosu od 665.000,00€.

Dopunskim nalazom i mišljenjem sudskog vještaka finansijske struke G.R., od 15.8.2006.godine, utvrđeno je, da su sa žiro računa "I." AD Podgorica i "E." AD Podgorica u periodu od 21.10.2002 godine, zaključno sa 25.05.2006 godine, prenešena sredstva u ukupnom iznosu od 788.248,00€ na privatne račune fizičkih lica i to na žiro račun S. D. prenešen je iznos od 351.040,00€, na žiro račun M.M. iznos od 382.808,00€ i na račun V. Ž. iznos od 54.400,00€, dok ovom vještaku nije stavljena na uvid odgovarajuća materijalno-finansijska dokumentacija po osnovu koje su izvršene navedene novčane transakcije, izuzimajući pozive na označena sudska rješenja. U dopunskom nalazu stoji i to da prema zakonskim propisima, računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji i treba da prikazuje istinito finansijsko stanje i rezultate poslovanja, pa kako se ne slažu proknjiženi podaci kod "I."-a AD Podgorica u vezi navodno datih avansa i evidentirani podaci kod "E."-a AD Podgorica u vezi navodno primljenih avansa, a te razlike su velike, to je i osnovni razlog što se vještak nije mogao izjasniti u vezi poreskih obaveza za preduzeće "E." AD Podgorica, a po osnovu navodno prijavljenih avansa. Prema čl.31 i 40 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, pored ostalog je navedeno: da je poreski obaveznik dužan da za izvršeni promet proizvoda odnosno usluga izda račun ili drugi dokument koji služi kao račun, odnosno da je poreski obaveznik dužan izdati račun i za svaku pretplatu-avans, koje primi prije izvršenog prometa proizvoda odnosno usluga, kao i za svaku promjenu poreske osnovice, a kod avansa, poreska obaveza nastaje na dan prijema avansa, nezavisno da li je izvršena isporuka proizvoda ili usluga, a da se PDV obračunava primjenom preračunate stope iz čl.56 Pravilnika -14,53%. U dopuni nalaza je konstatovano i to, da na osnovu neusaglašene dokumentacije "E."-AD Podgorica, nije moguće tačno utvrditi eventualni porez na dobit, jer se isti utvrđuje iz ukupnog prihoda i ukupnog rashoda po godinama, da bi se dobio iznos bruto dobiti, na koju ako iznosi do 100.000,00€ stopa iznosi 15%, a na dobit preko 100.000,00€: 15.000,00€ plus 20% na iznos dobiti preko 100.000,00€.

Na glavnom pretresu vještak finansijske struke je objasnio, da sudsko poravnanje i presuda suda, ukoliko imaju prateću dokumentaciju, odnosno ukoliko postoji pravnosnažna presuda ili poravnanje gdje su međusobno obaveze stranaka precizno utvrđene, u finansijskoj dokumentaciji treba izvršiti evidenciju tih obaveza prema kome treba izvršiti isplatu, a saglasno izvršnoj odluci - presudi ili poravnanju, što dalje podrazumijeva nalog da se izvrši isplata prema dužniku, odnosno nalog za prenos tih sredstava na račun povjerioca. Ako je u pitanju odnos sa bankom tada treba da se izda nalog za prenos sredstava dužnik- banka. Nigdje u Zakonu nije propisano da ugovori, poravnanja, presude suda, budu knjiženi kao knjižni dokument, mada u praksi to preduzeća čine, i to prolazi finansijske kontrole kao ispravno knjiženje, ali se vještak nije mogao izjasniti da su to valjana propisana knjižna dokumenta. Navedena pravna dokumenta (ugovor, presuda, poravnanje, odluka) su osnov za donošenje dokumenta za formiranje materijalno finansijske dokumentacije i sprovođenje knjižnog izvršenja. Knjiženja su dužni da sprovedu navedena pravna lica, a ako su umiješana i fizička lica onda i za njih treba da bude formirana određena dokumentacija. "Određena dokumentacija" podrazumijeva, da se za fizička lica mora navesti u dokumentu ime i prezime, datum, i navedeni iznos, koji se reguliše knjižnim dokumentima ako u

- toku godine postoji više promjena koje se odnose na fizička lica, pravna lica mogu formirati i određene knjigovodstvene kartice, radi evidencije i prikaza hronoloških uplata i isplata. Ta dokumenta posebno treba da budu saldirana prema propisima na kraju poslovne godine i usaglašena preko stavki "dugovanje", "potraživanje" i iznos evidentiranih salda zaključno sa 31.12. na kraju godine. Kada su kroz poslovanje uključena kod pravnih lica i fizička lica, morala je postojati evidencija za određena fizička lica, ako su pozajmljivali sredstva pravnim licima, tj. da se navedu iznosi pozajmljenih sredstava, datumi, kao i iznosi iz ugovora, pod kojim uslovima su takva sredstva data, što znači da to mora biti regulisano preko odnosa date glavnice, obračunate kamate, i roka vraćanja sredstava. Donešene odluke su samo načelne, odnosno, da se konkretno iz određenih prihoda ostvarenih u toku godine izmire obaveze konkretno za fizička lica, ali se u istoj ne navodi, na koja se to fizička lica odnosi, koji je uloženi iznos glavnice, koji je iznos obračunate kamate, i u kojem roku se vraćaju ta sredstva. Shodno iznijetom, ako ne postoji knjigovodstvena evidencija zaduženja i razduženja, odluka je kao takva načelna, u smislu da se izmire obaveze prema dužnicima, ali za iste nijesu precizirana navedena pitanja iznosa, glavnice, kamate i roka vraćanja. Fizičko lice koje je izvršilo eventualno pozajmicu, ne može uticati na evidentiranje i knjiženje te pozajmice u preduzeću kod pravnih lica, ali svakako je u njegovom interesu da ima valjani pravni akt na osnovu čega će eventualno potraživati tu svoju pozajmicu ukoliko je učinio. Nadalje, konkretno poravnanje ne može da se sprovede ukoliko nema valjan dokument da su sredstva pozajmljena, ko je pozajmio ta sredstva, pod kojim uslovima, i od kojih sredstava, tj. treba da postoji spisak lica koja su pozajmila sredstva i da je preduzeće zaduženo sa tim iznosom sredstava od određenih fizičkih lica. Istakao je, da je moguće, da je upotrijebio pogrešan termin kada je po pitanju poravnanja u svom dopunskom nalazu na strani 3, a što se odnosi na poravnanje zaključeno između I. A.D. i S. D. naveo termin „navodnim sudskim poravnanjem“, pri čemu ne spori pravnu valjanost tog poravnanja jer to nije u domenu njegove struke, ali termin „navodno“, je upotrijebio iz razloga jer mu nije stavljena na uvid odgovarajuća materijalno-finansijska dokumentacija koja prati navedene transakcije u pogledu zaduženja i razduženja. Takođe je naveo, da sva dokumenta iz nalaza konkretno ako se radi o nalogima za uplatu sredstava od strane banke na privatne žiro račune, ili pak o nalogima za isplatu od strane banke, sredstava za vlasnika žiro računa istome, takva dokumenta predstavljaju javna dokumenta, odnosno propisana dokumenta. U kontrolisanom periodu nije našao nijedne druge uplate na ime M. M., mimo onih kojih je naveo u nalazu.

Pojasnio je da, kada se radi o avansnim uplatama, poreska obaveza nastaje na dan prijema avansa nezavisno da li je izvršena isporuka proizvoda ili ne, a PDV se obračunava primjenom tzv. "preračunate stope", u iznosu od 14,53 odsto, što konkretno znači da je preduzeće koje je primilo avansne uplate u momentu prijema avansa, trebalo da po tzv. „preračunatoj stopi“ 14,53 odsto, obračuna obaveze po osnovu PDV-a, odnosno, formira prijave koje se podnose petnaestodnevno, za obračun PDV-a. Posebno pitanje kod tog avansa, nije razjašnjeno, jer po određenim godinama postoji neusklađenost u finansijskoj dokumentaciji između E. i I., a "normalno" bi bilo da se stavka evidentira u knjigovodstvu, kao dati avans, u istom iznosu i datumu i dalje prenese i registruje kod preduzeća kao primljeni avans. Međutim kako je prethodno objasnio, po godinama postoji određena neusklađenost. Nije istraživao po kom osnovu su i da li su isplaćena sredstva kome, a koja sredstva je E. avansno primio od I., niti ima dokaza da je E. eventualno robom pokrio te avansne isplate I.. Takođe je objasnio da bi, ako se privatno preduzeće zadužilo kod banaka za određena novčana sredstva radi izmirenja svojih obaveza prema drugim pravnim i fizičkim licima, "normalno" bilo da je takva obaveza i postojala i istu je trebalo regulisati i izmiriti, a vlasnik privatnog preduzeća odlučuje kako će regulisati svoje obaveze, jer je u pitanju imovina privatnog vlasnika, odnosno ako je u pitanju Akcionarsko društvo, onda je to odluka Skupštine akcionara.

Dopunskim nalazom vještaka finansijske struke G. R. sa priložima od 17.09.2010. godine, utvrđeno je, da je dostavljeno mišljenje Ministarstva finansija CG od 15.10.2009. godine, naslovljeno na Poresku upravu Podgorica, pa je na posebno pitanje kakav je poreski status datih i primljenih iznosa po osnovu zajma, sa aspekta PDV-a i poreza na dobit pravnih lica, vještak dao mišljenje, da davanje novca na zajam nije promet proizvoda ili usluga shodno članu 3. Zakona o porezu na dodatu vrijednost, niti predstavlja izvor dobiti shodno članu 5 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, pa samim tim ugovorne strane nisu obaveznici plaćanja PDV-a niti poreza na dobit pravnih lica. Nadalje, vještak je naveo da mu nije stavljena na uvid nikakva nova dokumentacija koja bi se odnosila na poslovni odnos i međusobna potraživanja, između "I." i "E.", i isti se ne može izjasniti u vezi načina isplate sredstava (gotovinsko, žiralno,

kompezaciono) odnosno u navođenju osnova uplate naznačenim u nalazima za prenos sredstava. U vezi pitanja, da li je na teret troškova poslovanja "I." otpisan određeni novčani iznos i koji, a na osnovu dostavljene dokumentacije i to: odluke Skupštine akcionara "I." AD Podgorica broj 526 od 29.06.2004. godine i odluke Odbora Direktora preduzeća "I." AD Podgorica o realizaciji gore pomenute odluke, vještak je pojasnio, da iz navedenih odluka proizilazi, da je Skupština akcionara "I." AD Podgorica dala saglasnost na Sporazum o navedenoj imovinskoj diobi i naznačila da sredstva u iznosu od 5.016.000,00€, koja se vode kao avans, u stvari predstavljaju trošak učinjen za izmiranje preuzetih obaveza AD "E."-a Podgorica prema pravnim i fizičkim licima. Od navedenog iznosa, shodno odluci Odbora Direktora od 20.12.2004.godine, računovodstvena služba "I.", pod 31.12.2004. godine, nalogom broj 2892, knjižen je iznos od 482.300,00€, tj. izvršen je prenos sa konta avansa na konto troškova kod preduzeća I. iz Podgorice. Na osnovu potvrde Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici, Akcionarsko društvo za proizvodnju, trgovinu i usluge "E." AD Podgorica, brisan je iz evidencije registra, nakon sprovedenog postupka dobrovoljne likvidacije, sa danom 26.01.2007 godine. Vještaku nije dostavljena nikakva materijalno-finansijska dokumentacija koja se odnosi na prenos sredstava sa računa "I."-a, na žiro račun "E."-a AD Podgorica, za period od 2001 do 2005 godine, koji iznosi su po godinama navedeni u Dopunskom nalazu od 15.08.2006 godine, iz kojeg razloga se ne može izjasniti po pitanjima: kojom dinamikom je vršen otpis potraživanja po osnovu datih avansa "E."-u, koji iznos i kome je gotovinski isplaćen, kako je knjižen i dr. Na osnovu dostavljenih odluka "I."-a - AD Podgorica o raspodjeli profita ostvarenog po završnom računu za 2003, 2004 i 2005 godinu, vještak je dao mišljenje, da je: a) profit ostvaren po završnom računu za 2003 god. iznosio 2.055.126,00€, a od tog iznosa porez na dobit je iznosio 309.821,00€, dio profita u iznosu od 1.745.305,00€ predstavljao je neto profit - odnosno neraspoređenu dobit iz poslovanja za 2003. god. i raspoređen je za: (1.) razvoj odnosno reinvestiranje u iznosu od 1.396.244,00€ i (2.) za raspodjelu dividende u iznosu od 349.061,00€ uz navodjenje da će se raspodjela dividende vršiti u srazmjeri učešća kapitala pojedinih akcionara u ukupnom kapitalu "I."-a AD i to : preduzeću "E." AD - vlasniku akcija 88,64% ukupnog kapitala-bruto iznosa od 309.408,00€, zaposlenima i ranije zaposlenim akcionarima 11,36% ukupnog kapitala-bruto iznos od 39.653,00€; b) profit ostvaren po završnom racunu za 2004god. iznosio je 627.868,43€ i od tog iznosa porez na dobit je iznosio 102.556,00€, a dio profita od 525.312,43€ predstavljao je neto profit-odnosno neraspoređenu dobit društva iz poslovanja za 2004godinu i prema Odluci raspoređen je na investiranje-odnosno u razvoj i ostvarenom iznosu od 525.312,43€; c) profit ostvaren za 2005god. iznosio je 822.115,00€ i od navedenog iznosa plaćen je porez na dobit u iznosu od 87.310,00€, a dio profita u iznosu od 734.805,00€ predstavljao je neto profit - odnosno neraspoređenu dobit društva iz poslovanja za 2005 godinu, i prema Odluci neraspoređena dobit-odnosno neto profit u iznosu od 734.805,00€ raspoređen je za raspodjelu dividende manjinskim vlasnicima kapitala-bruto iznos 72.955,00€ i za potrebe sindikalne organizacije "I."-a AD 82.137,00€, a iznos od 579.713.00€ ostaje kao neraspoređena dobit (profit) koja će se rasporediti Odlukom većinskih vlasnika kapitala. U Dopunskom izjašnjenju vještaka stoji konstatacija, da se iz citiranih Odluka vide iznosi ostvarenog profita po godinama, izvršeni raspored profita, ali nisu prikazivane preuzete obaveze "I."-a, niti se navode podaci o eventualnim otpisima avansa na teret dividende.

Vještak finansijske struke, se na glavnom prestresu od 15.10.2010 godine, u odnosu na prigovore zastupnika optužbe, izjasnio, da nije mogao sačiniti drugačije dopunsko izjašnjenje jer mu od strane radnika I. nije dostavljena nikakva dodatna dokumentacija, a da je od dokumentacije koja mu je stavljena na uvid, posebno važno mišljenje Ministarstva finansija Crne Gore od 15. oktobra 2009.godine, a koje je naslovljeno na Poresku upravu, u kojem je traženo određeno pojašnjenje u vezi poreskog statusa, i datih i primljenih iznosa po osnovu zajma, sa aspekta obaveza plaćanja PDV, i poreza na dobit pravnih lica, a u kojem stavu je jasno rečeno, da se davanje novca na zajam, ne smatra prometom proizvoda i usluga u smislu člana 3 stav 1 Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, niti to predstavlja izvor dobiti, shodno članu 5 Zakona o porezu na dobit pravnih lica. Shodno navedenom, dato je mišljenje nadležnog organa, da ugovorene strane nijesu ni obavezne da iz tih poslova vrše plaćanje i obračun PDV, niti poreza na dobit pravnih lica. Takođe, za sve periode, vršene su kontrole od strane nadležnih organa Poreske uprave i tom prilikom nijesu utvrđene bilo kakve nepravilnosti kod obračuna i plaćanja poreskih i drugih obaveza. Na osnovu Odluke Skupštine akcionara I. Podgorica, broj 526, od 29.6.04.godine, kako se u Odluci navodi, data je saglasnost na sporazum o imovinskoj diobi između vlasnika B. i V. U drugom stavu je rečeno, da sredstva u iznosu od 5 milioa i 16 hiljada eura, kako stoji u odluci koja se vode kao avans predstavljaju trošak. U pomenutoj odluci je dalje

rečeno, da je Odbor direktora I., od 20.12.04.godine, donio odluku o realizaciji odluke Skupštine akcionara broj 526, uz navođenje da se u bilansu za 2004.godinu prenese iznos od 482.300 eura, na konto troškova, navodeći kome da se izvrši ta isplata.

Devet miliona i nešto eura, odnosi se, a kako je proizlazilo iz finansijske kartice koja mu je stavljena na uvid, u stvari na zbir datih godišnjih avansa koji su navedeni pojedinačno, po godinama. Iznos od 5 miliona i 16 hiljada eura, predstavlja zbir zaključno sa 2004-godinom. Šta je sa razlikom do 9 miliona i nešto eura, vještak se nije mogao izjasniti, jer nema validnog dokumenta koji mu je stavljen na uvid, gdje bi se vidjelo po godinama, kako je vršena raspodjela iz ostvarenog profita, da bi se vršilo određeno pokrivanje. Naglasio je, da su prethodno ta sredstva tretirana kao avansi, a da su u pojedinim periodima, kako se vidi samo iz dostavljenih odluka, avansna sredstva prevođena na konto troškova, što su razlozi zbog čega se i ne može izjasniti u kojim periodima odnosno godinama, koliki iznosi od navedene cifre 9 miliona i nešto eura avansa su prevedeni na konto troškova. S druge strane, i samo dato tumačenje nadležnog Ministarstva finansija obavezalo ga je da navede njihov stav, da se pozajmice tretiraju onako kako je dato njihovo pojašnjenje i tumačenje. Iz izvedenih dokumenata, ne slažu se podaci koji su mu stavljeni na uvid, a odnose se na date avanse I. preduzeću E., što znači da se nijesu mogli sačiniti valjani završni računi odnosno bilanci stanja i bilanci uspjeha ukoliko se navedeni podaci ne saglase, te da je od sredine 2004.godine, kod preduzeća E., prestala da se registruje hronološka materijalno finansijska dokumentacija i da je prema podacima Centralnog registra Privrednog suda u Podgorici, zaključno sa 26.12.07.godine, kako stoji u dokumentu Registra, E. kao preduzeće brisan iz evidencije na bazi dobrovoljne likvidacije. Nadalje, poreski organi su za čitav period godina koje su navedene, vršili kontrolu obračuna PDV, i poreza na dobit, koja dokumenta su i priložena sudskim spisima, ali se o istima ne može izjašnjavati, jer smatra da je prethodno trebala biti usaglašena dokumentacija konkretno datih i primljenih avanasa, kao i razloga privođenja stavke koja je prethodno tretirana kao avans na stavku troškova, koja ne pripada obavezi oporezivanja, odnosno ta stavka predstavlja umanjeње prihoda.

Takođe, u uvjerenju poreske uprave PJ Podgorica od 8.6.07.godine, navedeno je i to da je poreski obveznik AD E., sa sjedištem u Podgorici, izmirio dospjele akontacije po osnovu poreza, doprinosa, taksa, naknada i drugih novčanih davanja utvrđenih zakonom, sa stanjem na dan 26.01.07.godine, te da se uvjerenje daje radi sprovođenja postupka dobrovoljne likvidacije Društva, a iz čega proizilazi, da su poreski organi koji su vršili kontrolu utvrdili da su sa tim danom izmirene sve dospjele poreske i druge dažbine. Da bi bilo izdato predmetno uvjerenje, nadležni organ poreske uprave, morao je imati na uvid ukupnu materijalno finansijsku dokumentaciju sa danom sa kojim se vrši likvidacija, odnosno brisanje preduzeća iz registra.

U pismu - informaciji o stanju proizvodnje u AD "Koka produkt", Martinići Danilovgrad od 25.05.2001.godine, koje je potpisao upravnik farme S.P.upucenog Ministarstvu Poljoprivrede, ovo ministarstvo je obavješteno u stanju u ovom preduzeću i uslovima poslovanja.

Zahtjevom AD "I." i AD "Mljekara", potpisanog od izvršnog direktora dana 03.09.2007.godine, upućenog Ekonomskom fakultetu Podgorica, o izračunavanju štete za navedena preduzeća u periodu od 1996. do 2001.godine, traženo je da se istima dostavi ponuda i projektni zadatak na predmetnu temu, te da se u ponudi, odnosno u projektnom zadatku navedu svi bitni elementi elaborata (sadržaj, rokovi, naučno istraživački tim, cijena, itd). Analizom poslovanja za AD "I.", izrađenom od strane Ekonomskog fakulteta u Podgorici, utvrđeno je, da AD "I." mora postati prvenstveno ekonomski subjekt sa punom slobodom u kreaciji, asortimana proizvodnje i nivoa cijene, i preduzeće mora obezbijediti racionalnu organizaciju i produktivno zapošljavanje što podrazumijeva i aktualizaciju poslova i zadataka. Analizom poslovanja "Mljekare" AD Podgorice, utvrđeno je, da je, vlasnička i organizaciona, transformacija izvršena u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima i u skladu sa tim formirani su organi rukovodjenja i upravljanja, te da je u periodu koji je bio predmet analize ostvaren visok stepen brige o kadrovima i nezaposlenima, a što potvrđuje i činjenica da je zaposlenost akcionarskog društva ostala ista kao i kod društvenog preduzeća, što govori visoko učešće stručnih kadrova i visok stepen organizijskog reda.

Aktom Ministarstva finansija od 1.09.2006. godine, navedeno je, da je odredbom čl.3 Zakona na dodatu vrijednost, propisano, da se PDV plaća na promet proizvoda i usluga koje poreski obveznik vrši u okviru obavljanja svoje djelatnosti uz naknadu, kao i na uvoz proizvoda, a odredbom čl.27 tačka citiranog zakona, propisano je da su bankarske i finansijske usluge

oslobođene plaćanja PDV-a, bez prava na umanjenja prethodnih poreza. U aktu je navedeno i to, da shodno članu 10 Pravilnika o primjeni zakona o porezu na dodatu vrijednost, unos privatne (lične) imovine u društvo, ne podliježe oporezivanju, pa prema tome, na davanje zajma (pozajmice) koje fizičko lice daje dioničarskom društvu, ne postoji obaveza obračunavanja i plaćanja PDV-a, ukoliko se nedvosmisleno može utvrditi da se radi o zajmu, a ne o plaćanju oporezivih usluga.

Pregledom finansijskih rezultata o neto dobiti i porezu na dobit za period od 2001. do 2006. godine za AD "I.", utvrđeno je da je ukupna dobit u "I."-u za posmatrani period veća od svih pet posmatranih preduzeća (Primat, Daž, Nik-pek, Primorka i Jastreb) za 3.515,876,00€, a ukupni porez na dobit u "I."-u je za period od 2001 do 2006 godine veći od svih pet navedenih preduzeća za 571,461,00€.

Iz sporazuma o imovinskoj diobi i neophodnoj saradnji od 24.06.2004 godine, između V. D. i B. R. jednakih vlasnika (od po 50%) AD "E." Podgorica, proizilazi da je AD "E." Podgorica većinski vlasnik: AD "I." Podgorica, AD "Mljekare" Podgorica, AD "Margo Marketa" Podgorica, AD "Fabrike stočne hrane" Spuž, a ima i manjinsko akcionarsko vlasništvo u AD "Koka produkt" Martinići. Imovina čiji je akcionarski vlasnik AD E. Podgorica (pomenuta imovina) se dijeli na sljedeći način i to : V. D. pripadaju u vlasništvo sve akcije AD "Mljekare" Podgorica, AD "Margo Marketa" Podgorica, AD "Koka produkta" Martinići, plac u površini od oko 20 000m2 koji je kod područne jedinice Podgorica-Direkcije za nekretnine upisan na AD "I." Podgorica kao i novčano obeštećenje u iznosu od 850.000,00€, koje će mu biti isplaćeno od strane AD "I." na poseban račun, na način što će mu se iznos od 100.000,00€ isplatiti u četiri jednake rate počev od 01.11.2004.godine, a zaključno sa februarom 2005godine, a preostalih 750.000,00€ u 30 jednakih mjesečnih rata počev od 01.01.2006godine, dok B. R. u vlasništvo pripadaju sve akcije AD "I." Podgorica i AD "Fabrike stočne hrane" Spuž. Članom 3 predmetnog sporazuma propisano je, da sve dugove i njihove prateće troškove koje ima AD "E." Podgorica prema fizičkim licima, izmiri R. B., pomoću imovine koja mu je diobom pripala, a po usaglašenom i potpisanom spisku dugova koji se mora sačiniti 01.07.2004godine, a u rasporedu koji B. dogovori sa povjericima-fizičkim licima. Dugove i prateće troškove isti preuzima dana 01.08.2004godine i obavezuje se da najhitnije tj. prioritarno, izmiri one dugove kojima se oslobadja imovina V. od tereta, koji na njoj postoje. Navedenim sporazumom, B. R. je obavezan da do 01.07.2004god. preda D. V. cjelokupnu autentičnu dokumentaciju koja dokazuje terete na imovini koja je V. diobom pripala i isti je dužan tu imovinu osloboditi od tereta, a u rokovima koji su određeni u predmetnoj dokumentaciji. U cilju obezbjeđenja diobe i isplate navedenog sporazuma, zaključuje se sudsko poravnanje u kojem će se taksativno navesti rokovi isplata i iznosi rata koje će AD "I." Podgorica isplatiti V. D., a kao dodatno obezbjeđenje diobe utvrđena je i obaveza da B. R. preda izjave (bivše AC naloge) zajedničkom punomoćniku diobe, čiji će se datumi dospjeća poklapati sa datumima iz sudskog rješenja. Članom 6 predmetnog sporazuma je određeno da B. R. ne može prodavati svoj vlasnički paket akcija AD "I." Podgorica, dok u potpunosti ne izmiri finansijsku obavezu prema V. D., a u sudsko rješenje će se po zajedničkom predlogu definisati privremena mjera zabrane prometa AD "I." Podgorica i njegovih akcija, koja će se dostaviti nadležnom katastru, Komisiji za hartije od vrijednosti CDA.

Odlukom Skupštine akcionara AD "I." od 29.06.2004.godine, odlučeno je da se daje saglasnost na Sporazum o imovinskoj diobi i neophodnoj saradnji između B. R. i V. D. kao osnivača "E."-a AD Podgorica, i da sredstva u iznosu od 5.016.000,00€ koja se vode kao avans ustvari predstavljaju trošak učinjen za izmirenje obaveza AD "E." Podgorica prema pravnim i fizičkim licima. Za sprovođenje navedene odluke, ovlašćene su nadležne službe, da se u narednim bilansima navedeni iznos i iznos preuzet po Sporazumu o imovinskoj diobi, prenose na konto troškova, pri tom, vodeći računa da se ne ugrozi interes Preduzeća. U odluci je konstatovano i to, da ista "održava faktičko stanje".

Sporazumom o dobrovoljnoj likvidaciji AD "E." Ov.br.29329/05 od 22.12.2005.godine, odlučeno je da se imovina (AD Mljekara, AD Margo market, AD Fabrika stočne hrane Spuž, i manjinsko akcionarsko društvo vlasništvo u AD Kokaproduct Martinići) čiji je akcionarski vlasnik AD "E." Podgorica, dijeli tako da V. D. pripadaju u vlasništvo sve akcije: Ad Mljekare Podgorica, AD Margo Marketa Podgorica i AD Koka produkt Martinići, a uz navedenu imovinu i plac(zemljište) upisan u L.N.6758 KO Podgorica III kao kat. parcela br.2049/08 površine 18.777 m2 po kulturi, pašnjak 3 klase, svojina AD I. Podgorica, koja je ograničena, fiducijarnim prenosom prava svojine, upisanog kao teret br. 8096, po ugovoru Ov.br. 20000/05 od 26.08.2005 godine u korist

povjerioca Komercijalne banke - Budva sa zemljištem koje je pristupni put za navedeni plac, čiji će katastarski podaci biti navedeni u Odluci Skupštine akcionara AD I. Podgorica, kojom će se potvrditi vlasništvo V. D. na te dvije parcele, novčana nadoknada (u cilju imovinskog pariteta) u iznosu od 850.000,00 € koji iznos će biti isplaćen V. D. od starne AD "I." Podgorica na poseban račun, tako što će se iznos od 100.000,00€ isplatiti u dvije jednake rate, na dane; 05.12.2005.godine i 25.12.2005.godine, a preostalih 750.000,00 € u 30 jednakih mjesečnih rata počev od 01.04.2006 godine, o čemu će se sačiniti sudsko poravnanje, pred nadležnim sudom u Podgorici, a B. R. pripadaju u vlasništvu, sve akcije AD "I." Podgorica i AD "Fabrike stočne hrane Spuž". Sporazumom je utvrđeno, da je sve dugove AD "E." Podgorica i njihove prateće troškove prema povjeriocima dužan da izmiri R. B., pomoću njegovih prihoda iz imovine koja mu je podjelom pripala u vlasništvu, a po usaglašenom i potpisanom spisku dugova i povjerilaca, i isti je obavezan da na dan potpisivanja sporazuma, preda D. V. dokumentaciju koja dokazuje terete na imovini koja je pripala V. D. u i dužan je da tu imovinu (plac i objekat AD Margo market upisan u L.N.br.136 KO Podgorica III, kao kat. parcela br.4818/3, pov.614m2) oslobodi od tereta u rokovima koji su određeni u toj dokumentaciji. Takođe, B. R., ne može prodavati vlasnički paket akcija AD "I." Podgorica, dok ne izmiri svoje finansijske obaveze prema povjeriocima, tj. prema V. D..

Iz dokumentacije u vezi dobrovoljne likvidacije AD "E.", i to potvrde Centralne banke CG od 31.05.2007.godine, uvjerenja poreske Uprave od 08.06.2007.godine, potvrda Podgoričke banke od 08.06.2007.godine, potvrda fonda PIO od 11.06.2007.godine, potvrde o brisanju AD "E." iz Centralnog registra Privrednog suda, rješenje Komisije za HOV, o brisanju AD E., od strane te komisije od 26.12.2007.godine, lista vlasnika hartija od vrijednosti u AD I.- CDA od 27.11.2008.godine, obavještenje od 2.12.2008.godine o preuzimanju preduzeća I. i većinskog paketa akcija od B. R., pisma Evropske banke za razvoj od 7.04.2009.godine, proizilazi, i to: iz potvrde Centralne Banke, da račun E. AD Podgorica nije u blokadi na dan 31.05.2007.godine, te da se ista izdaje radi likvidacije. Iz gore pomenutog uvjerenja proizilazi da je poreski obaveznik AD E. Podgorica izmirio dospelje akontacije po osnovu poreza, doprinosa, takse, naknada i drugih novčanih davanja utvrdjenih zakonom sa stanjem na dan 26.01.2007.godine i isto se izdaje radi sprovođenja postupka dobrovoljne likvidacije Društva kod Privrednog suda u Podgorici. Iz potvrde Podgoričke Banke od 08.06.2007.godine proizilazi da prema evidenciji sektora za pravni promet u zemlji "E." AD, ima otvoren račun kod iste i na dan 07.06.2007.god. je likvidan tj. nema dospjelih a neizmirenih obaveza, a da je periodu od 04.01.2007.god. do 07.06.2007.god preko navedenog računa ostvaren dugovni promet u ukupnom iznosu od 35.834,10eur i potražni promet u ukupnom iznosu od 35.857,99€. U potvrdi stoji konstatacija, da ista služi radi dobrovoljne likvidacije Društva. Iz potvrde Fonda PIO od 11.06.2007.god. proizilazi da je obaveznik AD E. Podgorica izmirio dospelje obaveze po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje na dan 26.01.2007.godine, te da se ista izdaje radi sprovođenja postupka dobrovoljne likvidacije Društva kod Privrednog suda u Podgorici. Iz potvrde o brisanju AD E. iz Centralnog registra Privrednog suda, proizilazi, da se ovo preduzeće briše iz evidencije CRPS nakon sprovedenog postupka dobrovoljne likvidacije u skladu sa članom 24. stav 12. Zakon o privrednim društvima, koji uslovi su se stekli 26.01.2007.godine. Iz rješenja komisije za HOV o brisanju AD E. od strane te komisije od 26.12.2007.god. proizilazi da se isto briše iz registra emitenata hartija od vrijednosti kod komisije za hartije od vrijednosti. Iz liste vlasnika hartija od vrijednosti u AD I. CDA od 27.11.2008.god. proizilazi da su odobreni računi na ime vlasnika HOV: B. R. 89,0093%, B.M. 1,5701%, R. Z. 1,0093%, B.V. 0,5234%, V. V. 0,3738%, R. S. 0,2617%, B. M. 0,2243% i B.L. 0,2243%. Iz obavještenja o preuzimanju preduzeća I. i većinskog paketa akcija od B. R. od dana 02.12.2008.godine, proizilazi da je isti stekao 2.381 akcija sa pravom glasa akcionarkog društva I. Podgorica, što ukupno čini 89.0093%, od ukupnog broja akcija emitenta sa pravom glasa, te da je nakon sticanja akcija sa pravom glasa emitenta, preko procenta koji je posjedovao, obavezan da pristupi preuzimanju emitenta, što će i učiniti sprovođenjem postupka preuzimanja, u skladu sa odredbama Zakona o preuzimanju akcionarskih društava.

Potvrdom od 03.11.1999.godine o pozajmnicu novca, utvrđeno je, da su R. B. i V. D., od S.M. iz Podgorice, pozajmili za potrebe poslovanja firme "E." Podgorica, iznos od 100.000,00DM, a navedeni iznos su dužni da vrate do 03.05.2000 godine.

Iz izvoda iz kaznene evidencije, izdatog od CB Berane od 05.10.2006 godine, utvrđeno je, da optuženi B. R., ranije nije osuđivan.

Iz izvoda iz kaznene evidencije izdatog od Uprave policije Ispostava Danilovgrad od 6.7.2010. godine, proizilazi da optuženi V. D., ranije nije osuđivan.

Nakon okončanog ponovnog postupka, a u odnosu na krivično djelo koje se optuženima stavlja na teret, opisano u izreci presude, sud je izložio cjelokupne odbrane optuženih i iskaze svjedoka pa je u dijelu koji se ne odnosi na predmetno krivično djelo, već na krivična djela za koja su optuženi pravnosnažno oslobođeni presudom K.br.207/2006 od 16.3.2011.godine, cijeneći da su odbrane optuženih u odnosu na predmetno krivično djelo i u odnosu na krivična djela za koja je pravnosnažno presuđeno, te iskazi svjedoka, međusobno povezani, tako da odbranu optuženih treba cijeliti kao cjelovitu, imajući u vidu poslovanje preduzeća "E." i A.D."I.", te osnov prenosa novčanih sredstava sa računa "I." A.D. Podgorica na račun "E." A.D. Podgorica.

Na osnovu rezultata izvedenih dokaza i na osnovu ocjene tih dokaza, povezano sa navodima optužbe i odbranama optuženih B. R. i V. D., sud nije mogao izvesti pouzdan zaključak da su u radnjama optuženih opisanih u izreci presude sadržana obilježja krivičnog djela koje im se izmijenjenom optužnicom specijalnog tužioca stavlja na teret.

Optuženi B. R. je u svojoj odbrani u bitnom naveo da je prilikom sporazumne imovinske diobe AD "E." Podgorica, između njega i optuženog V., kao jednakih vlasnika (od po 50 %), dogovoreno da istom pripadnu kompletne akcije AD "I." 90%, "Fabrika stočne hrane" 60%, sa obavezom da izmiri obaveze prema svim pravnim i fizičkim licima kojima je "E." bio dužan i V. D. isplati iznos od 850.000,00€, kao i da mu da plac iza "I." 20.000m², dok su optuženom V. istim sporazumom pripale u vlasništvo sve akcije AD "Mljekare" Podgorica, AD "Margo Marketa" Podgorica i AD "Koka produkta" Martinići. Isto je u svojoj odbrani naveo i optuženi V. Naime uvidom u sporazum o imovinskoj dobiti i neophodnoj saradnji od 24.06.2004.godine, sporazum o dobrovoljnoj likvidaciji AD E. Ov.br.29329/05 od 22.12.2005.godine, dokumentaciju u vezi dobrovoljne likvidacije AD "E." i to potvrda Centralne banke CG od 31.05.2007.godine, uvjerenje poreske Uprave od 08.06.2007.godine, potvrda Podgoričke banke od 8.06.2007.godine, potvrda fonda PIO od 11.06.2007.godine, potvrda o brisanju AD "E." iz Centralnog registra Privrednog suda, rješenje Komisije za HOV, rješenje o brisanju AD "E.", od strane te komisije od 26.12.2007.godine, lista vlasnika hartija od vrijednosti u AD I. - CDA od 27.11.2008.godine, obavještenje od 02.12.2008.godine o preuzimanju preduzeća I. i većinskog paketa akcija od B. R., utvrđeno je da je izvršena predmetna dioba.

Naime iz sporazuma o imovinskoj diobi i neophodnoj saradnji od 24.06.2004.godine, između V. D. i B. R. jednakih vlasnika (od po 50%) AD "E." Podgorica, proizilazi da je AD "E." Podgorica većinski vlasnik: AD "I." Podgorica, AD "Mljekare" Podgorica, AD "Margo Marketa" Podgorica, AD "Fabrike stočne hrane" Spuž, a ima i manjinsko akcionarsko vlasništvo u AD "Koka produkt" Martinići. Imovina čiji je akcionarski vlasnik AD E. Podgorica (pomenuta imovina) se dijeli na sljedeći način i to : V. D. pripadaju u vlasništvo sve akcije AD "Mljekare" Podgorica, AD "Margo Marketa" Podgorica, AD "Koka produkta" Martinići, plac u površini od oko 20 000m² koji je kod područne jedinice Podgorica-Direkcije za nekretnine upisan na AD "I." Podgorica kao i novčano obeštećenje u iznosu od 850.000,00€, koje će mu biti isplaćeno od strane AD "I." na poseban račun, na način što će mu se iznos od 100 000,00€ isplatiti u četiri jednake rate počev od 01.11.2004.godine, a zaključno sa februarom 2005.godine, a preostalih 750.000,00€ u 30 jednakih mjesečnih rata počev od 01.01.2006.godine, dok B. R. u vlasništvo pripadaju sve akcije AD "I." Podgorica i AD "Fabrike stočne hrane" Spuž. Članom 3 predmetnog sporazuma propisano je, da sve dugove i njihove prateće troškove koje ima AD "E." Podgorica prema fizičkim i pravnim licima, izmiri B. R., pomoću imovine koja mu je diobom pripala, a po usaglašenom i potpisanom spisku dugova koji se mora sačiniti 01.07.2004.godine, a u rasporedu koji B. dogovori sa povjericima-fizičkim licima. Dugove i prateće troškove isti preuzima dana 01.08.2004.godine i obavezuje se da najhitnije tj. prioritarno, izmiri one dugove kojima se oslobadja imovina V.a od tereta, koji na njoj postoje.

Takođe, uvidom u odluku Skupštine akcionara AD "I." od 29.06.2004.godine, utvrđeno je da je istom odlukom data saglasnost na Sporazum o imovinskoj diobi i neophodnoj saradnji od 24.06.2004. godine između B. R. i V. D. kao osnivača "E."-a AD Podgorica, i da sredstva u iznosu od 5.016.000,00 € koja se vode kao avans ustvari predstavljaju trošak učinjen za izmirenje obaveza AD "E." Podgorica prema pravnim i fizičkim licima, te da je u narednim

bilansima navedeni iznos i iznos preuzet po Sporazumu o imovinskoj diobi, evidentiran na konto troškova.

Sporazumom o dobrovoljnoj likvidaciji AD "E." Ov.br.29329/05 od 22.12.2005godine, odlučeno je da se imovina (AD Mljekara, AD Margo market, AD Fabrika stočne hrane Spuž, i manjisko akcionarsko društvo vlasništvo u AD Kokaproduct Martinići) čiji je akcionarski vlasnik AD "E." Podgorica, dijeli tako da V. D. pripadaju u vlasništvu sve akcije: Ad Mljekare Podgorica, AD Margo Marketa Podgorica i AD Koka produkt Martinići, a uz navedenu imovinu i plac(zemljište) upisan u L.N.6758 KO Podgorica III kao kat. parcela br.2049/08 površine 18.777 m2 po kulturi, pašnjak 3 klase, svojina AD I. Podgorica, koja je ograničena, fiducijarnim prenosom prava svojine, upisanog kao teret br. 8096, po ugovoru Ov.br. 20000/05 od 26.08.2005 godine u korist povjerioca Komercijalne banke - Budva sa zemljištem koje je pristupni put za navedeni plac, čiji će katastarski podaci biti navedeni u Odluci Skupštine akcionara AD I. Podgorica, kojom će se potvrditi vlasništvo V. D. na te dvije parcele, novčana nadoknada (u cilju imovinskog pariteta) u iznosu od 850.000,00 € koji iznos će biti isplaćen V. D. u od starne AD "I." Podgorica na poseban račun, tako što će se iznos od 100.000,00€ isplatiti u dvije jednake rate, na dane; 05.12.2005.godine i 25.12.2005.godine, a preostalih 750.000,00 € u 30 jednakih mjesečnih rata počev od 01.04.2006 godine, o čemu će se sačiniti sudsko poravnanje, pred nadležnim sudom u Podgorici, a B. R. pripadaju u vlasništvu, sve akcije AD "I." Podgorica i AD "Fabrike stočne hrane Spuž". Sporazumom je utvrđeno, da je sve dugove AD "E." Podgorica i njihove prateće troškove prema povjeriocima dužan da izmiri R. B., pomoću njegovih prihoda iz imovine koja mu je podjelom pripala u vlasništvu, a po usaglašenom i potpisanom spisku dugova i povjerilaca, i isti je obavezan da na dan potpisivanja sporazuma, preda D. V. dokumentaciju koja dokazuje terete na imovini koja je pripala V. D. i dužan je da tu imovinu (plac i objekat AD Margo market upisan u L.N.br.136 KO Podgorica III, kao kat. parcela br.4818/3, pov.614m2) oslobodi od tereta u rokovima koji su određeni u toj dokumentaciji. Takođe, B. R., ne može prodavati vlasnički paket akcija AD "I." Podgorica, dok ne izmiri svoje finansijske obaveze prema povjeriocima, tj. prema V. D..

Optuženi B. R. i V. D. negiraju izvršenje krivičnog djela koje im se stavlja na teret, pri čemu optuženi B., potvrđuje da je tačno da je u periodu od 2001. do 2005. godine u više navrata izvršio prenos novčanih sredstava u ukupnom iznosu od 9.256.090,17€ sa računa AD "I." Podgorica, na račun AD "E."-a Podgorica putem naloga za prenos i gotovinske isplate iz blagajne u vidu avansa, a kojim novcem su podmirili sve moguće obaveze koje su imali prema fizičkim i pravnim licima. Pri tome fizičkim licima smatra dugove koje su vraćali u vidu prijateljskih pozajmica i pozajmice koje su uzimali na kamatu, a pravnim licima smatra dugove koje su vraćali bankama i drugim pravnim licima. Optuženi V. u svojoj odbrani navodi, da su u periodu do momenta diobe AD „E.“, on i optuženi R. B. dugovali veći iznos novca raznim fizičkim licima, a koji su novac pozajmili radi funkcionisanja ovog i drugih preduzeća u čijem su kapitalu učestvovali. Pomenutim sporazumom, kako je već navedeno, optuženi B. se obavezao da izmiri obaveze prema svim pravnim i fizičkim licima kojima je "E." bio dužan. Dio kamate i dugova, su plaćali iz profita koji se sticao u "I."-u, a pripadao je "E."-u i to su pravdali uplatom avansa "E."-u, pri čemu to nije prenošeno na račun "E."-a, nego je direktno išlo povjeriocima. Isti nije sporio da je u vremenskom periodu od 2001 do 2005 godine, B. R. u više navrata izvršio prenos novčanih sredstava sa računa "I." na račun "E."-a. Međutim, spori iznos od 9.256,090,17€, jer je u pitanju bio iznos od oko 1.600,000,00€, a sa kojim novcem je plaćao obaveze E.-a, a koje datiraju još iz 1990. godine. Navedena sredstva nije upotrijebio za kupovinu bilo kakvih roba, ni za bilo kakve usluge i nije utajio porez.

Osnovni oblik krivičnog djela zloupotreba ovlašćenja u privredi (stav 1), može se izvršiti preuzimanjem jedne od brojnih alternativno propisanih radnji izvršenja. Za predmetno krivično djelo karakteristično je, da je izvršilac odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom subjektu poslovanja koje ima subjekt pravnog lica ili preduzetnik i da tu zloupotrebu čini u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi za pravno lice u kojem je zaposlen, a ne za sebe, i da je u pitanju gruba povreda ovlašćenja u pogledu, upravljanja, raspolaganja i korišćenja imovinom. Navedeno krivično djelo može se izvršiti samo umišljajem, a osim umišljaja, subjektivno obilježje ovog krivičnog djela jeste i namjera da se pribavi protivpravna imovinska korist za pravno lice u kojem je odgovorno lice zaposleno, drugo pravno lice, ili za drugi privredni subjekt poslovanja, dok izvršilac može biti samo odgovorno lice.

Optuženima se stavlja na teret da su prenosom novčanih sredstava i to optuženi B. R., kao

odgovorno lice AD "I.", grubo povrijedio ovlašćenja u pogledu upravljanja, raspolaganja i korišćenja imovinom AD I., prenoseći u više navrata ukupan novčani iznos od 9.256.090,17 eura, sa računa AD I., na račun E. AD, putem naloga za prenos i gotovinskim isplatama iz blagajne u vidu avansa, jer nije bio zasnovan nikakav poslovni odnos, a da je time umanjio imovinu AD I. u korist E. AD, a koja sredstva je koristio optuženi V. D., kao izvršni direktor E. AD, uvećavajući imovinu tog Društva i pribavljajući mu na taj način imovinsku korist u iznosu od preko 40.000.00 eura.

Pri činjenicama koje je sud utvrdio provedenim dokazima da su optuženi B. R. i V. D. bili jednaki vlasnici na imovinu E. AD, a nakon sporazumne diobe ovog privrednog Društva između njih, optuženom B. R. pored ostalog, pripao u dio i većinski paket akcija AD I., čime je postao većinski akcionar ovog privrednog Društva, te da je po tom sporazumu o diobi optuženi B. R. bio u obavezi da izmiri sva dugovanja koje je njihovo zajedničko društvo E. AD imalo prema pravnim i fizičkim licima, što je optuženi B. R. i činio iz imovine AD I., koja je njemu pripala, ne može izvesti pouzdan zaključak da je postupanje optuženih u konkretnoj situaciji bilo radi pribaljanja protivpravne imovinske koristi E. AD na štetu imovine AD I.. Ovo pogotovo sa razloga, što je prenos novčanih sredstava sa AD I. na E. AD, kako se to optužnicom optuženim stavlja na teret, vršen u periodu od 2001.godine do 2005.godine, sporazum o dobrovoljnoj likvidaciji E. AD sačinjen 22.12.2005.godine, Društvo brisano iz CR Privrednog suda u Podgorici 26.1.2007.godine, a što znači da je prenos tih sredstava vršen u vrijeme dok je AD I. nakon sporazumne diobe E. AD i dalje poslovao u okviru jednog pravnog lica, pa su optuženi imovinom u okviru tog pravnog Društva mogli slobodno i u međusobnom dogovoru i raspolagati. Osim ovog, nelogično je, da optuženi B. R. umanjuje imovinu AD I., u kojem je on većinski akcionar sa skoro 90 posto akcija, dakle, na štetu svoje imovine pribalja protivpravnu imovinsku korist na račun drugog pravnog lica E. AD.

Odbrane optuženih B. R. i V. D. imaju svoju potvrdu u iskazima svjedoka B. R. i D. G.. Svjedok B. R. kao punomoćnik imovinske diobe E. AD, detaljno je opisao, za sud prihvatljivo, da su optuženi B. R. i V. D. bili primorani zbog teških uslova poslovanja i radi konsolidacije privrednog društva E. AD i drugih preduzeća koja su kupili da pozajmljuju novac i od fizičkih lica. Svjedok D. G. kao šef računovodstva u AD I. u od 2002.godine, takođe na jasan i uvjerljiv način je potvrdila da je nakon sporazuma o diobi imovine E. AD, između optuženih B. R. i V. D., AD I., preuzeo sve dugove prema fizičkim i pravnim licima, koji dugovi su vraćani, a da finansijske kontrole tog privrednog društva nijesu našle nepravilnosti, a koje nepravilnosti nije našao ni Privredni sud u Podgorici kontrolom završnog računa ovog privrednog društva. Iz sporazuma o imovinskoj diobi i neophodnoj saradnji od 24.6.2004.godine, sačinjenog između optuženog B. R. i V. D., kao jednakih vlasnika E. AD, utvrđeno je i to: iz člana 3, tog Sporazuma, da sve dugove prema fizičkim i pravnim licima dužan je da izmiri optuženi B. R. iz imovine koja mu je diobom pripala, dok je Odlukom Skupštine akcionara AD I. od 29.6.2004.godine, data saglasnost na ovaj sporazum o imovinskoj diobi i neophodnoj saradnji između ovih optuženih kao osnivača E. AD, kao i odlučeno da sredstva u iznosi od 5.016. 000, 00 eura, koja se vode kao avans u stvari predstavljaju trošak za izmirenje obaveza prema pravnim i fizičkim licima. Takođe je sporazumom o dobrovoljnoj likvidaciji E. AD od 22.5.2005.godine, sačinjenog između ovih optuženih, utvrđeno da je optuženi B. R. dužan da isplati troškove prema povjericima iz imovine koja mu je podjelom pripala u vlasništvo, a po usaglašenom i potpisanom spisku dugova i povjerilaca.

Iz ovih dokaza sud je utvrdio činjenice kojima su potvrđene odbrane optuženih B. R. i V. D., da su kao jednaki vlasnici privrednog društva E. AD, pozajmljivali novac od fizičkih lica i imali dugove prema pravnim licima, a što im je bilo potrebno radi finansijske konsolidacije ovog privrednog društva. Te dugove nijesu evidentirali u finansijskomaterijalnoj dokumentaciji društva, kako je to konstatovano i nalazom vještaka finansijske struke već u svojim internim evidencijama. Nakon sporazumne diobe imovine privrednog društva E. AD, kada je optuženi B. R. postao većinski vlasnik privrednog društva AD I., i time odgovorno lice - izvršni direktor ovog društva, a po postignutom sporazumu sa optuženim V. D., preuzeo da iz imovine I. vrati dugove fizičkim i pravnim licima, a koje sve činjenice prethodno navedene, ukazuju na pouzdan način, na postojanje duga prema fizičkim i pravnim licima, koje je bio u obavezi da vrati optuženi B. R. iz imovine AD I.. Iz nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke, dopunskih nalaza vještaka, te izjašnjenja na glavnom pretresu, te prethodno navedenih pismenih dokaza, proizilazi, da optuženi po osnovu zajma koji su vraćali nijesu bili obavezni plaćanja PDV-a niti poreza na dobit pravnih lica, što znači da konkretnim poslom država nije oštećenja po osnovu ovih obaveza. Takođe,

nijesu oštećeni ni manjinski akcionari, kako to proizilazi iz nalaza vještaka finansijske struke, jer je istima srazmjerno njihovom učešću u ukupnom kapitalu AD I. isplaćivana dividenda, dok iz odluke Skupštine akcionara AD I. od 29.6.2006.godine, kojom je potvrđeno i odobreno izmirenje dugova preuzetih od E. AD prema trećim licima (pravnim i fizičkim), proizilazi da su manjinski akcionari bili upoznati sa dugovima E. AD, prema pravnim i fizičkim licima i načinu njihovog izmirenja.

Iz navedenih činjenica, na pouzdan način je utvrđeno da su optuženi B. R. i V. D. prilikom prenosa navedenih novčanih sredstava sa računa AD I. na račun E. AD, putem naloga i gotovinskim isplatama vraćali dugove prema fizičkim i pravnim licima.

Iz navedenih razloga, po ocjeni suda, u radnjama optuženih B. R. i V. D., ne stoji gruba povreda ovlašćenja u pogledu upravljanja, raspolaganja i korišćenja imovinom AD I., jer se sa sigurnošću ne može zaključiti da je postupanje optuženih bilo radi pribavljanja protivpravne imovinske koristi E. u na štetu AD I., niti se može zaključiti da je to činjeno bez pravnog posla, obzirom, na obaveze optuženog B. R. nakon sporazumne diobe imovine E. AD, vraćanja dugova nastalih za vrijeme kada su bili zajednički vlasnici preduzeća E. AD, a pogotovo se ne može zaključiti da su optuženi postupali u namjeri pribavljanja protivpravne koristi za AD E. Podgorica.

Sa ovih razloga, po ocjeni suda, nijesu dokazani navodi optužbe da su optuženi B. R. i V. D. na način kako ih to optužba tereti, izvršili krivično djelo zloupotreba ovlašćenja u privredi iz člana 276 stav 2 u vezi stava 1 tačka 5 Krivičnog zakonika, jer nijesu dokazani bitni elementi bića predmetnog krivičnog djela, da su optuženi grubo povrijedili ovlašćenja u pogledu upravljanja, raspolaganja i korišćenja imovinom AD I., prenosom novčanih sredstava sa računa I. AD Podgorica na račun E. AD Podgorica, putem naloga za prenos i gotovinskim isplatama iz blagajne u vidu avansa, bez zasnivanja poslovnog odnosa, a u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi AD E. Podgorica. Nasuprot tvrdnji optužbe, optuženi su raspolagali sa predmetnim novčanim sredstvima po osnovu preuzetih obaveza, kako je to prethodno objašnjeno, a radi izmirenja obaveza prema pravnim i fizičkim licima, pri čemu nijesu uskratili isplatu obaveza prema državi i manjinskim akcionarima.

Sud je cijenio i druge provedene dokaze, pa je našao da su bez uticaja na drugačiju odluku u ovoj pravnoj stvari.

Sa iznijetih razloga, a na osnovu člana 373 stav 1 tačka 2 Zakonika o krivičnom postupku, odlučeno je kao u izreci presude.

Kako su optuženi oslobođeni od optužbe, to troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

VIŠI SUD U PODGORICI,
dana, 27.12.2011.godine.

ZAPISNIČAR,
Borka Jelenković, s.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA-SUDIJA,
Dragiša Rakočević, s.r.

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Apelacionom sudu Crne Gore, u roku od 15 dana, od dana prijema pismenog otpravka presude, a preko Višeg suda u Podgorici.

Tačnost otpravka, tvrdi i
o v j e r a v a ;
Namještenik suda,
Borka Jelenković